

ISOLATIETEGOED

november 2020

NATUUR
& MILIEU

ISOLATIETEGOOD

Driekwart van de Nederlandse woningen is slecht geïsoleerd en er zijn in Nederland nog 1,9 miljoen woningen met niet-geïsoleerde spouwmuren. Het isoleren van deze woningen levert een reductie van de CO₂-uitstoot op, een lagere energierekening, meer wooncomfort en groene banen. Natuur & Milieu vindt dat de eigenaren van deze woningen een Isolatiegoed moeten krijgen om ze te helpen bij het verduurzamen van hun woning. Het Isolatiegoed is een duurzaam cadeau voor mensen, klimaat en economie.

Wat is het Isolatiegoed?

Het Isolatiegoed is een cadeautje voor alle eigenaren van woningen (huur en koop) met niet-geïsoleerde spouwmuren. Zij kunnen op kosten van de overheid hun spouwmuren laten isoleren tegen inwisseling van hun tegoed. Omdat eigenaren actief worden benaderd om het tegoed tijdig te gebruiken en worden ontzorgd bij de uitvoering is de verwachting dat de meeste eigenaren hun spouwmuren isoleren. Het tegoed zou er toe kunnen leiden dat in 2030 alle spouwmuren geïsoleerd zijn.

Eigenaren van woningen krijgen een tegoedbon gefinancierd door de Rijksoverheid waarmee ze hun spouwmuren kunnen laten isoleren. Het maximale besteedbare bedrag is 2000 euro; hierdoor zullen eigenaren van vrijstaande woningen een eigen bijdrage moeten leveren. Het gaat in Nederland om 1,9 miljoen woningen die in aanmerking komen voor de tegoedbon.

Het energieloket (of een andere lokale organisatie zoals een energiecoöperatie) vergoedt de rekening voor het isoleren van de spouwmuur, wanneer de eigenaar zijn tegoed gebruikt. De Rijksoverheid stelt hiervoor budget beschikbaar (400 miljoen euro per jaar). Het energieloket is verantwoordelijk voor de organisatie, communicatie en de selectie van isolatiebedrijven. Het enige dat de eigenaar hoeft te doen is zich aanmelden en de bon inleveren.

Eigenaren van woningen waar de spouwmuur al is geïsoleerd of geen spouwmuur aanwezig is, kunnen de bon gebruiken voor het isoleren van hun vloer. Hierdoor kunnen nog eens 600.000 woningen extra worden geïsoleerd.

Waarom Isolatiegoed?

Om klimaatverandering tegen te gaan is het noodzakelijk om de uitstoot van CO₂ te reduceren en in de EU is onlangs afgesproken dat de uitstoot met 55% gereduceerd moet zijn in 2030. Het Nederlandse beleid en het Klimaatakkoord hebben vooralsnog een lagere ambitie (49%).

Het klimaatbeleid en het Klimaatakkoord voor de gebouwde omgeving is nu gericht op het realiseren van een CO₂-reductie van 3,4 Mton CO₂ in 2030. Uiteindelijk is het doel dat alle woningen in 2050 klimaatneutraal en aardgasvrij worden verwarmd. Uit de Klimaat- en Energieverkenning 2020 van het Planbureau voor de Leefomgeving blijkt dat de reductie van de CO₂-uitstoot moet versnellen. Er zijn dus extra klimaatmaatregelen nodig.

Isolatie van woningen is volgens Natuur & Milieu een van die extra klimaatmaatregelen die nodig is. Het isoleren van woningen is een pijnvrije maatregel die gunstig is voor het klimaat, de energierekening en het wooncomfort. Het aardgasvrij maken van wijken vergt tijd en voor de warmtetransitie hebben we tot 2050. Ondertussen is het wel nodig om de uitstoot van CO₂ te beperken en dat kan door het isoleren van woningen. Hoewel isolatie een pijnvrije maatregel is, zijn nog teveel woningen slecht geïsoleerd. De betaalbaarheid en de kennis zijn voor veel eigenaren een belangrijke belemmeringen (zie brief van 28/9/2020 van minister Ollongren aan Tweede Kamer). Het Isolatiegoed neemt beide belemmeringen weg.

Opbrengst en kosten

Natuur & Milieu heeft CE Delft opdracht gegeven om de mogelijkheden voor een Isolatiegoed verder uit te werken. Er zijn vier isolatiemaatregelen die breed kunnen worden toegepast: isolatie van dak, vloer, muren en het plaatsen van isolerend glas.

Het CE Delft heeft deze vier maatregelen vergeleken en concludeert dat spouwmuurisolatie de snelste, makkelijkste en meest rendabele maatregel is. In 1,9 miljoen woningen kan de spouwmuur nog geïsoleerd worden en dit leidt tot een reductie van de CO₂-uitstoot met 1,7 Mton per jaar, zo blijkt uit het rapport van CE Delft. Ook kunnen 567.000 woningen hun Isolatiegoed gebruiken voor vloerisolatie, dit levert nog een reductie op van 0,34 Mton CO₂ per jaar. De totale kosten voor deze maatregelen komen uit op 3,11 miljard euro. Verspreid over 8 jaar betekent dit gemiddeld 400 miljoen euro per jaar.

Het Isolatiegoed zou een behoorlijke groei betekenen voor met name de bouwbedrijven met 3700 tot 6700 FTE per jaar. De kosten voor de Rijksoverheid per ton CO₂-reductie worden door CE Delft berekend op 51 euro per ton, waarbij is uitgegaan van 30 jaar aardgasgebruik.

Tabel 1. CO₂-besparing en kosten per energiebesparende maatregel en aantal verduurzaamde woningen

Maatregel	Aantal woningen (huur en koop)	Totale kosten (miljard euro)	CO ₂ -besparing (Mton CO ₂ per jaar)
Spouwmuurisolatie	1.893.000	2,18	1,70
Vloerisolatie	567.000	0,93	0,34
Totaal	2.460.000	3,11	2,04

De voordelen van het Isolatiegoed op een rij:

- Spouwmuurisolatie wordt voor iedere eigenaar betaalbaar.
- Plannen voor het isoleren van spouwmuren worden uitgevoerd, omdat het nu wel betaalbaar is, de tegoedbon een beperkte geldigheid heeft en de eigenaar goed wordt ontzorgd.
- In 2030 zijn in 1,9 miljoen woningen de spouwmuren geïsoleerd en in 567.000 woningen de vloeren. Momenteel worden ca. 64.000 isolerende maatregelen per jaar genomen dus dit is een aanzienlijke versnelling.
- Eigenaren worden geholpen om hun steentje bij te dragen aan het klimaatbeleid.
- Lagere energierekening voor de bewoners van 2,5 miljoen woningen.
- Minder gebruik van aardgas en reductie van de jaarlijkse CO₂-uitstoot met 2 Mton.
- Kennis en onzekerheid over de keuze van materialen of leverancier zullen geen belemmering meer zijn omdat het energieloket de eigenaar ontzorgt en actief benadert.
- 3700 - 6700 extra groene banen.

Oproep

Het versneld isoleren van deze 2,5 miljoen woningen is een belangrijke stap op weg naar aardgasvrije woningen en levert ook een bijdrage aan een klimaatneutrale economie. Het kabinet zet zich met man en macht in om de economische schade die de coronacrisis heeft veroorzaakt te herstellen. Het Isolatiegoed leidt tot een groei van de werkgelegenheid in de bouwsector en levert dus ook een belangrijke bijdrage aan het herstel van een duurzame economie. Natuur & Milieu roept politici, bedrijven en gemeenten op om het Isolatiegoed te steunen, zodat in 2021 de eerste tegoedbonnen kunnen worden uitgedeeld.

OVER NATUUR & MILIEU

Natuur & Milieu is een onafhankelijke milieuorganisatie en gelooft in een duurzame toekomst voor iedereen. Wij werken aan duurzame oplossingen op het gebied van energie, mobiliteit, grondstoffen en voedsel. Omdat deze thema's de grootste impact hebben op het bereiken van onze doelen: Nederland klimaatneutraal in 2050 en herstel van biodiversiteit.

Mocht u vragen hebben na het lezen van deze paper of hierover met ons van gedachten willen wisselen, dan kunt u contact opnemen met de auteur: Wilma Berends via w.berends@natuurenmilieu.nl